Gratis-Bijvoegsel van het „Geïllustreerd Zondagsblad voor het Katholiek Huisgezin - Missie-Illustratie"

Officiëel Kerkbericht

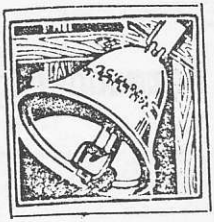

van de Kerken der Parochie van
Sint Jans-Onthoofding te GEMERT

(Gemert-dorp, Handels-Kapel en de Capucijnenkerk)

Zondag 19 December 1926. No. 4.

GEMERTSCHE BURENPLICHT

OVERGENOMEN UIT: "OFFICIEEL KERKBERICHT VAN DE KERKEN VAN GEMERT"
ONDER REDACTIE VAN PASTOOR LAMBERT POELL († 1937) (1)

Er heeft nu iemand op m'n vraag 'ns bijeen gezet hoe hier in Gemert de gebruiken en kostuimen zijn.
Zoo begint die:
„De van ouds bekende, en echt christelijke gebruiken zijn zeer mooi en geheel en al op Katholieken geest geschoeid; zij vormen tevens vele, ja soms schoone en groote werken van naasteliefde en barmhartigheid".
't Is daarom dat we dit schrijven gaan: om ze zooveel mogelijk bekend te maken en in groote eer te houden; en voor diegenen, die in Gemert inkomen en ze niet kennen, om ze aan te leeren en met de getrouwe buren te beoefenen.
Wat hoort men niet meermalen zeggen van vreemden (buitendorpschen): „wat gaat dit hier schoon en wat mooie gebruiken!" Daarom trachten we de plaatselijke gebruiken in eere te houden!

Het Kerkklokje dat met December afzonderlijk te verkrijgen is, voor 4 cent per week kan men bestellen bij den KOSTER en bij JANUS OTTEN.

De naaste buren zijn die één deur of nummer dichter bij de Kerk woont (er wordt bedoeld de groote Parochiekerk).

Is er nu ergens een zieke, en kan men zich daar niet goed behelpen, dan is het plicht, dat de naaste buren den dokter, of geneesheer, en zoo noodig de Geestelijkheid, waarschuwt.

Bij geboorte is het plicht, dat de naaste gehuwde buren, die volgen (in het geval ongehuwd de allernaaste buren zijn) den dokter en de vroedvrouw halen of ten minste waarschuwen; óók bij nacht en ontij.
Wanneer het kind naar den doop gebracht wordt, moet dit geschieden volgens gebruik door de naaste buurvrouw met (een ander vrouwspersoon uit de familie als zulks kan).
Wanneer het kind wordt aangegeven bij den Burgerlijken Stand, moet dit zoo mogelijk geschieden door den Vader van het kind en door de twee naaste gehuwde buurlui. Is alzoo bij No. 124 een kind geboren, dan moeten 123 en 125 de getuigen zijn; bij 't begin of 't einde van de buurt kan het anders zijn; dan gaat men 2 nummers vooruit, of terug.

Is dus in buurt A No. 1 'n geboorte, dan zullen no. 2 en 3 moeten mede aangeven; is 't in het laatste nummer A 198 dan moet 197 en 196 mede aangeven. Maar altijd aan den zelfden kant van den weg; woont men rechts, dan moeten de buren van rechts mee aangeven; woont men links de linksche buren.

De Uitvaart, en wat eraan voorafgaat als Burenplicht.
Is er onder ons iemand gestorven, dan moet er worden gezorgd voor de uivaart.
Er zijn er, die die zorg overdragen aan menschen die ervoor betaald worden: -- in steden hebben dezen zich gevormd tot „Begrafenisonderneming"; maar bij ons in Gemert doen we 't over 't algemeen als Burenplicht.
'k Geloof goed te doen, dien burenplicht voor wat ziekte, overlijden en begraven betreft weer 'ns in ons Kerkklokje te zetten. Indertijd op 't eind van 1926 heeft die er ook in gestaan.

Wordt er iemand ernstig ziek zoodat de laatste H. Sacramenten zijn toegediend, dan wordt de Rozenkrans gebid (zoo men zegt). Dit geschiedt bij allen, die boven de plechtige Communie zijn. Is het een gehuwde persoon die bediend is, dan moet ook de eerste gehuwde manspersoon die volgt er voor zorgen, dat de Rozenkrans op tijd en uur gebeden wordt. Hij

moet zijn huis of kamer daarvoor beschikbaar stellen, als zulks gevoegelijk kan geschieden; is zijn huis daar niet voor ingericht of te klein, of zijn er andere omstandigheden die 't verhinderen, dan moet de opvolgende buur voor huisvesting zorgen; maar de eerste buur moet toch zorgen voor de bekendmaking. Wie in de Kerkstraat wonen, mogen vragen om de Kerk. Weduwen zijn vrij en behoeven nergens voor te zorgen, maar voor haar, als zij ziek of dood zijn, moeten eveneens gehuwde buren zorgen.

Is een jongmensch bediend (dat wil zeggen een ongehuwde), dan moeten de jongelui zorgen, -- net zoals bij de gehuwden, -- voor het bidden en bekend maken van den Rozenkrans; (tijd en uur wordt door de naaste buren zelf bepaald).
Bij een ongehuwde zorgt altijd voor bekendmaking (onverschillig of 't voor 'n mannelijke of vrouwelijke zieke is) het naaste meisje dat zijn plechtige Communie heeft gedaan.
Is de zieke, die bediend werd, een kind beneden de plechtige Communie, dan wordt dit achterwege gelaten.

De Rozenkrans wordt driemaal gebeden, gewoonlijk drie opvolgende avonden; doch 's Zondags altijd op den middag.
Is iemand overleden, dan zorge eerst de naaste buur, of desnoods iemand van de huisgenooten, dat de overledene zoo spoedig mogelijk wordt uitgetrokken of, zoo men wel eens zegt, afgelegd, of gerekt. Daar zijn menschen, die dit werk tegen betaling willen doen; dit afleggen zelf is bijgevolg geen burenplicht.

De naaste buur moet zorgen, dat den eersten middag na het overlijden, de klokken worden geluid door vier buren; men moet driemaal luiën (met korte pauze). Het luiden moet altijd geschieden in het middaguur, ongeveer van half een tot een uur.
Op den dag der begrafenis moet eveneens worden geluid. Vóór het begin der Mis als de lijkstoet aankomt; en ná de H. Mis, als het lijk naar het Kerkhof wordt gedragen, en niet eerder. Men blijve zoolang aan het luiden tot de Priester van het kerkhof terugkomt zonder onder den toren te praten of te lachen.

Het lijk wordt naar de Kerk gedragen door 2 of 3 rechtsche buren en 2 of 3 linksche buren.

Bijvoorbeeld: Is in 124 een lijk, dan draagt van links niet 123 maar 122 en 125 omdat 123 „kaarsendrager" moet zijn, gelijk men nog van ouds zegt, en deze ook voor alles te zorgen heeft; van tegenover, dus van rechts,208 en 207, zal 'k maar zeggen.
Wil men 6 dragers, dan neemt men, in geval als 124 't lijk is 121 en 122 en 125.
En rechts tegenover het sterfhuis de volgnummers 208, 207 en 209.
Men loope niet zoomaar langs den weg, maar kijke of er gangen in de straat zijn waar de huisnummers opvolgen. Zouden 121, 120 en 119 in 'n gang zijn, en 118 weer langs de straat, dan komt 118 vooreerst niet in aanmerking.
De kaarsendrager zorge, dat in het sterfhuis, alvorens het lijk op de draagbaar wordt gezet, 5 maal het Onze Vader en 5 maal het Wees Gegroet door alle aanwezigen hardop gebeden worde; de kaarsendrager bidt voor.
Zoo ook na de begrafenis op het kerkhof en in de Kerk, met het bidden van den H. Kruisweg, en de 6 O.V.,W.G. en Glorie.
Is de overledene onder een vereeniging waarv n dragers beschikbaar zijn, dan dragen de buren tot aan de brug Verhoeven of tot aan de brug Colen.
Bij leden der Congregatie nemen de sectieleden 't lijk pas in de Kerk over.
De H. Familieleden dragen vanaf 't sterfhuis.

Degenen die moeten dragen behoeven niet te luiën; ook familieleden behoeven 't niet, al wonen dezen in de buurt.

Het luiën en dragen is bij jongelui precies hetzelfde als bij gehuwden.

Het op de uitvaart verzoeken geschiedt door de dragers bij gehuwden; bij die buiten de gemeente wonen geschiedt dit meestal per brief of briefkaart.
Is 't een „jong lijk", is dus overleden een ongehuwde, dan zorgen hier voor de hoedjesmakers,dat zijn de ongehuwde meisjes uit de buurt, 4, 6 of 8 volgens volgnummer.
Deze gaan naar den koster,koopen daar een kransje van kunstbloemen en zetten dat de overledene op het hoofd; zij betalen dit gezamenlijk; zijn er dus 6 hoedjesmakers en kost dat zoo'n krans 90 cent, dan kost dat per persoon 15 cent.
De naastbestaanden van den overledene zorgen dat de hoedjes-

makers daarvoor den eersten Zondag daarop den koffie en toebehooren ontvangen, of ieder hoedjesmaker ontvangt 25, 30 of 40 cent soms ook meer of minder, naar gelang de beurs gevuld is.

Het zijn, zooals ge ziet, allemaal dingen, die iedereen al 'ns kan noodig hebben voor z'n huishouden, of kan moeten doen voor z'n buurt.
We hopen, dat er in onze Parochianen genoeg naasteliefde en saamhoorigheid blijve, om aan elkaar deze echte liefdediensten te blijven bewijzen.

(1) Officieel Kerkbericht Dec. 1926 nrs.3 en 4.
Officieel Kerkbericht Jan. 1931.

Jongens, handen uit uw zakken.

Het Officiëel Kerkbericht van Gemert zal voortaan ook afzonderlijk verkrijgbaar zijn voor 4 cent per week. Men kan zich als abonné opgeven bij den KOSTER of bij A. OTTEN.

KLUITKALK
Volgende week al schip Beek à f 1.10 per 100 Kilo.
Neemt thans de gelegenheid waar want er is zeer moeilijk aan te komen.
Aanbevelend,
M. ROVERS.

REGENJASSEN - OVERJASSEN
DAMES- en KINDERMANTELS
AAN LAGE PRIJZEN
GEMAAKT EN NAAR MAAT.
Aanbevelend,
A. KANDELAARS

VOLTA
Stofzuiger

De Dienstknecht in uw huis
en ook het beste op het gebied van stofzuigers tot dusverre is uitgekomen.
DEMONSTRATIE GRATIS.
Aanbevelend,
Firma G. Hendriks.